

**Uchwała Nr XIX/231/2016
Rady Gminy Michałowice
z dnia 14 grudnia 2016r.**

w sprawie uchwalenia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Michałowice na rok 2017”

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) i art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.) Rada Gminy Michałowice uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Michałowice na rok 2017” w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Michałowice i Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINY MICHAŁOWICE NA ROK 2017

Wstęp

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych należą do zadań własnych gminy. Zadanie to realizowane jest w ramach rocznego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Podstawę prawną programu stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r, poz. 487 ze zm). Program uwzględnia zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020, określone w obszarze strategicznym „rozwój profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych używek”, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016r. poz. 1492) oraz rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok.

Rozdział I

Charakterystyka zjawiska

Alkoholizm stanowi jeden z największych problemów społecznych. Na podstawie szacunków przedstawianych przez Światową Organizację Zdrowia (dane za 2012r) w ciągu roku z powodu alkoholizmu umiera 3,3mln ludzi na świecie. Te same badania szacują, że alkohol jest przyczyną 5,9% wszystkich zgonów na świecie.

Na rok 2012 zgodnie z raportem Narodowego Instytutu Zdrowia Psychicznego światowa konsumpcja alkoholu wyniosła 6,2 litra czystego alkoholu, średnia europejska to 10,7 litra, natomiast w Polsce poziom ten wyniósł 10,1 litra. W Polsce do ryzykownego spożywania alkoholu przyznało się 19,3% mężczyzn i 2,4% kobiet, co daje nam 6 miejsce od końca na 20 porównywanych krajów europejskich (dane WHO).

Zgodnie z Diagnozą Lokalnych Zagrożeń Społecznych jaka została przeprowadzona na terenie Gminy Michałowice w 2016r. z pośród 203 przebadanych osób dorosłych prawie 21% badanych kobiet i 22% mężczyzn deklaruje, że pije alkohol kilka razy w miesiącu, niespełna 10% mężczyzn więcej niż raz w tygodniu. W porównaniu z diagnozą lokalnych Zagrożeń społecznych przeprowadzoną w 2012r. nastąpił niewielki wzrost osób deklarujących taki model picia alkoholu.

Wśród ankietowanej grupy dzieci i młodzieży szkolnej na terenie naszej Gminy (749 uczniów) do wypicia przynajmniej raz w życiu alkoholu przyznaje się 24.6% uczniów szkoły podstawowej, 41,7% gimnazjalistów oraz 78,3% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. W porównaniu do badań z 2012r wzrost nastąpił w grupie dzieci najmłodszych co świadczy o spadku wieku inicjacji kontaktu z alkoholem. Niepokojący jest fakt, że 16% gimnazjalistów oraz 28% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazało, że rodzice nie zorientowali się, że byli pod wpływem alkoholu..

Alkoholizm został wskazany przez badanych jako czwarty wśród dominujących problemów, najważniejszym okazał się kryzys rodziny, który dla ponad połowy badanych jest problemem poważnym oraz bardzo poważnym. Jako stosunkowo poważny został wskazany problem przemocy w rodzinie wśród dorosłych respondentów oraz jako umiarkowany problem wśród młodzieży szkolnej.

Z diagnozy wynika, że świadomość zarówno mieszkańców jak i uczniów dotycząca zagrożeń oraz możliwości uzyskania pomocy znacznie wzrosła w porównaniu z badaniami z 2012r.

Badania ESPAD przeprowadzone w 2015r. wskazują na fakt, że zapobieganie problemom alkoholowym wśród młodzieży zaczyna się od pracy z dorosłymi. Podkreśla się jednocześnie, że działania profilaktyczne skierowane do dzieci nastawione na opóźnienie inicjacji alkoholowej powinny rozpoczynać się w okresie uczęszczania do szkoły podstawowej głównie na etapie nauczania początkowego.

W 2015 roku programami profilaktycznymi objęto 1879 uczniów, 37 rodziców i 22 nauczycieli. W ramach oferty PIK zrealizowano 283 godziny dyżurów, udzielono łącznie 250 porad w tym 15 dla osób uzależnionych i 13 współuzależnionych oraz 18 godzin grupy wsparcia. Policja zatrzymała 21 osób do wytrzeźwienia, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych przeprowadziła rozmowy z 16 osobami, w stosunku do 8 osób skierowano wnioski do sądu o poddanie się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu.

Przedstawione wyniki i dane wskazują, iż niezbędne są działania zapewniające dostęp do specjalistycznego wsparcia dla rodzin, osób uzależnionych, współuzależnionych jak również dla osób doświadczających trudnych sytuacji życiowych a także szeroko rozumiana profilaktyka środowiskowa przede wszystkim o charakterze uniwersalnym. Zasadne jest kontynuowanie programów edukacyjnych i profilaktycznych w szkołach ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki pierwszorzędowej wśród najmłodszej grupy dzieci, szczególne wspieranie funkcji wychowawczych i opiekuńczych rodziców, promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego oraz rozpowszechnianie informacji dotyczących istniejącego systemu.

Rozdział II

Cele Programu

Program zakłada realizację następujących celów:

- 1) zapewnienie skutecznej pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz rodzinom, w których istnieje ryzyko uzależnienia i związanej z tym zjawiskiem przemocy;
- 2) przeciwdziałanie problemom uzależnień i ograniczanie skutków;
- 3) promowanie i poszerzenie pomocowej oferty.

Rozdział III

Odbiorcy programu

Odbiorcami programu są:

- 1) osoby uzależnione, współuzależnione, doznające przemocy;
- 2) rodziny osób uzależnionych, współuzależnionych doświadczających przemocy;

- 3) osoby i rodziny ze środowisk zagrożonych uzależnieniem i przemocą;
- 4) dzieci i młodzież;
- 5) rodzice i opiekunowie;
- 6) osoby pracujące z uzależnionymi, współuzależnionymi, doświadczającymi przemocy lub osobami z grup ryzyka w tym: nauczyciele, wychowawcy, pracownicy socjalni, członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 7) mieszkańcy Gminy Michałowice.

Rozdział IV

Zadania w ramach programu

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu w szczególności:

- 1) zakup ponadpodstawowych programów terapii uzależnień i pomocy terapeutycznej prowadzonej przez Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Mazurkiewicza, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Pruszkowie;
- 2) prowadzenie punktu informacyjno –konsultacyjnego (PIK);
- 3) zapewnienie dostępu do informacji o placówkach świadczących pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom zagrożonym i w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- 1) prowadzenie pracy specjalistycznej i terapeutycznej z zakresu uzależnień i przemocy, w tym zatrudnianie psychologów i specjalistów z różnych dziedzin;
- 2) finansowanie zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego lub zajęć opiekuńczo- wychowawczych;
- 3) finansowanie wyżywienia dla dzieci uczestniczących w zajęciach placówki wsparcia dziennego lub zajęciach opiekuńczo- wychowawczych;
- 4) zakup lub opracowanie i upowszechnianie materiałów edukacyjnych, ulotek, informatorów dotyczących oferty pomocy dla osób i członków rodzin z problemem uzależnienia czy doznających przemocy;
- 5) finansowanie ponadpodstawowego programu terapii dla osób współuzależnionych w tym: terapii grupowej prowadzonej przez Poradnię Leczenia Uzależnień w Pruszkowie;
- 6) współpracę z Zespołem Ośrodków Wsparcia w Piastowie poprzez rozpowszechnianie informacji na temat pomocy świadczonej ofiarom przemocy oraz sprawcom;
- 7) finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w tym szkoleń pozwalających na uzyskanie certyfikatu z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji ds. Profilaktyki

- i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 8) finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie oraz pracy z rodzinami;
 - 9) finansowanie grup samopomocowych i wsparcia dla osób doświadczających trudnych sytuacji życiowych;
 - 10) zakup i prenumerata tematycznych książek, publikacji i czasopism;
 - 11) doskonalenie metod interwencji przeciwdziałania przemocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty”;
 - 12) zapewnienie dostępu do supervizji osobom pracującym w obszarze przeciwdziałania przemocy i uzależnień;
 - 13) organizowanie porad, spotkań lub konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie;
 - 14) włączanie się w ogólnopolskie akcje informacyjne i kampanie.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności:

- 1) prowadzenie na terenie szkół, innych placówek oświatowych oraz opiekuńczych programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- 2) organizowanie i finansowanie dla przedstawicieli placówek pracujących z dziećmi i młodzieżą szkoleń obejmujących zagadnienia dotyczące skutecznych strategii profilaktycznych oraz umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych;
- 3) prowadzenie działań edukacyjnych w ramach warsztatów, pogadanek, spektakli;
- 4) promowanie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego, zdrowego stylu życia w szczególności dzieci i młodzieży poprzez organizowanie i finansowanie kolonii, półkolonii, warsztatów, spotkań wystaw i konkursów;
- 5) organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci w tym w ramach placówki wsparcia dziennego oraz pokrywanie kosztów wyżywienia uczestników zajęć;
- 6) włączanie się w ogólnopolskie kampanie i programy w tym z zakresu przeciwdziałania przemocy;
- 7) finansowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych z zakresu przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
- 8) utrzymanie punktu informacyjno - konsultacyjnego i zatrudnianie specjalistów z zakresu psychologii, prawa, przeciwdziałania przemocy i terapii uzależnień;
- 9) zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych w tym książek, czasopism związanych z działalnością profilaktyczną i edukacyjną;
- 10) wspieranie pro – społecznych działań dzieci i młodzieży w tym finansowanie działań na rzecz wspierania rozwoju wolontariatu;
- 11) podejmowanie działań informacyjnych w lokalnej prasie, na stronie internetowej, w trakcie imprez gminnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy;
- 12) rozwijanie umiejętności wychowawczych, budowanie więzi rodzinnych, promowanie

wartości rodzinnych poprzez prowadzenie grup, warsztatów i spotkań dla rodziców i opiekunów oraz dla rodzin.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:

- 1) wzajemne informowanie i promowanie działań;
- 2) włączanie w wykonywanie zadań wynikających z realizacji programu;
- 3) współpracę w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Zadanie 5

Finansowanie wyposażenia oraz bieżących kosztów utrzymania siedziby Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pokrywanie kosztów związanych z zakresem prac komisji w tym np. koszty biegłych, koszty sądowe.

Rozdział V

Zadania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w tym:
 - 1) wzywanie osób uzależnionych od alkoholu oraz motywowanie zarówno osób uzależnionych współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego;
 - 2) rozpatrywanie otrzymanych zgłoszeń dotyczących osób uzależnionych od alkoholu;
 - 3) kierowanie osób, co do których istnieje podejrzenie o nadużywanie alkoholu na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
 - 4) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych;
 - 5) złożenie do właściwego sądu rejonowego wniosku o wszczęcie postępowania.
2. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zespołach dwuosobowych zgodnie z planem kontroli na rok 2017.

Rozdział VI

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie raz w miesiącu na podstawie złożonego oświadczenia o wykonaniu czynności potwierdzonego przez Przewodniczącego Komisji według następujących zasad wynagradzania:
 - 1) za posiedzenie Komisji - 100 zł;
 - 2) za dyżur członka Komisji oraz wykonywanie innych czynności określonych w regulaminie - 50zł;
 - 3) za udział w przeprowadzeniu kontroli i rekontroli jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych – 50 zł.
2. Za udział w pracach, o których mowa w ust. 1 uważa się czynności związane z realizacją zadań Komisji wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania

problemów alkoholowych, a także czynności określone w regulaminie Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Środki na wypłatę wynagrodzenia wymienionego w ust. 1 zapewnia się corocznie w budżecie Gminy Michałowice w ramach dochodów własnych pochodzących z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Rozdział VII

Przewidywane rezultaty

1. Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:
 - 1) objęcie dzieci i młodzieży szkolnej programami profilaktycznymi i działaniami o charakterze profilaktycznym;
 - 2) wzmocnienie postaw abstynenckich oraz postaw sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu w społeczności;
 - 3) wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców, oraz kadr pracujących w obszarze uzależnień, przemocy oraz rodziny ;
 - 4) aktualne informacje na temat istniejącego systemu pomocy i wsparcia dla mieszkańców Gminy Michałowice;
 - 5) dostępność wsparcia specjalistycznego;
 - 6) objęcie dzieci w szczególności ze środowisk zagrożonych działaniami opiekuńczo-wychowawczymi;
2. Program przewiduje monitoring następujących wskaźników:
 - 1) liczba zakupionych ponadpodstawowych programów terapii zajęciowej i pomocy terapeutycznej;
 - 2) liczba osób korzystających z ponadpodstawowych programów terapii zajęciowej i pomocy terapeutycznej;
 - 3) liczba osób korzystających z pomocy w ramach PIK;
 - 4) liczba godzin oferowanego poradnictwa;
 - 5) liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi w placówkach oświatowych;
 - 6) liczba dzieci objętych wsparciem placówki wsparcia dziennego;
 - 7) liczba grup wsparcia i samopomocowych;
 - 8) liczba osób zaangażowanych w działania grup wsparcia i samopomocowych;
 - 9) liczba szkoleń dla profesjonalistów oraz liczba osób biorących udział w szkoleniach;
 - 10) liczba organizowanych form opiekuńczo – wychowawczych i liczba uczestników;
 - 11) liczba przeprowadzonych kampanii i działań informacyjno- edukacyjnych;
 - 12) liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych i edukacyjnych oraz liczba osób w nich uczestnicząca;
 - 13) liczba osób korzystających z letniego wypoczynku;
 - 14) liczba postępowań prowadzących do zobowiązania do leczenia.

Rozdział VIII

Realizatorzy program

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Program realizowany będzie przy współpracy z placówkami oświatowymi, placówkami służby zdrowia,

organizacjami, firmami i osobami fizycznymi realizującymi usługi z zakresu programu.

Rozdział IX

Finansowanie programu

Środki finansowe na realizację programu stanowią dochody własne Gminy pochodzące z wpływów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wydatki programu ujmowane są w budżecie Gminy Michałowice w rozdziale 85154.

Rozdział X

Sprawozdawczość

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu stanowić będzie integralną część rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.